

ODRŽIVI RAZVOJ U ŠKOLI I ZAJEDNICI

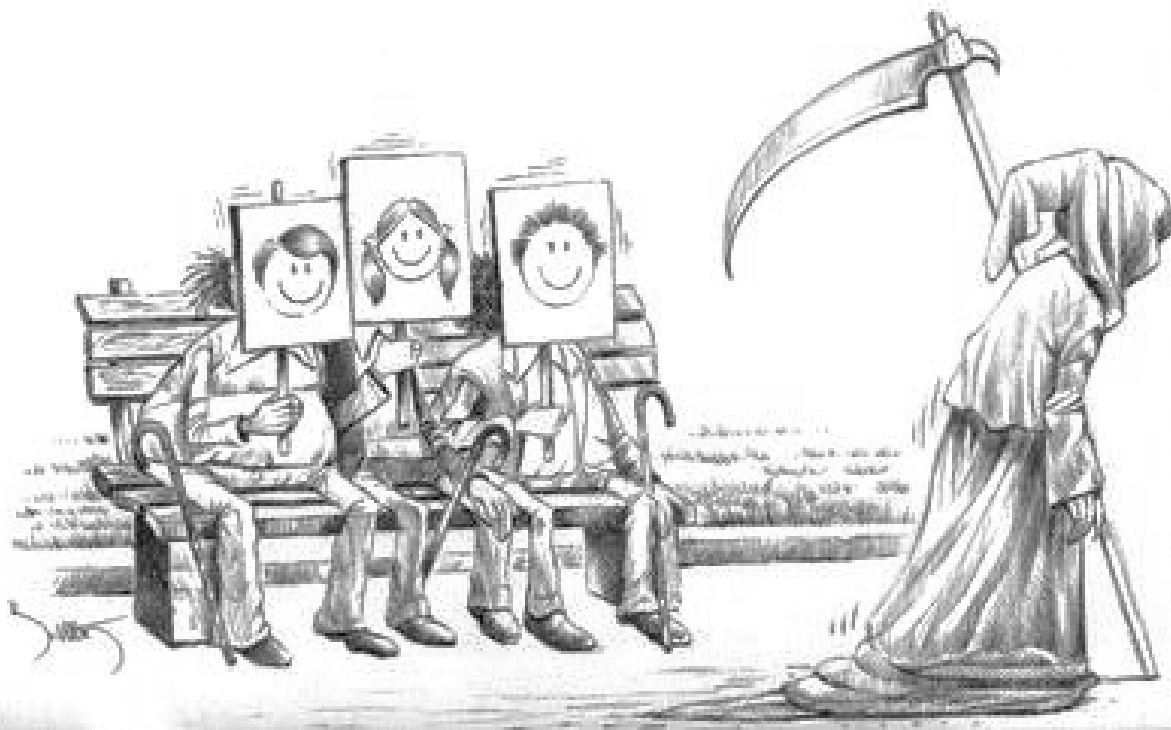
VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Švicarsko - hrvatski
program suradnje

Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Stajališta izražena u ovoj prezentaciji isključiva su odgovornost Udruge Zelena Istra
i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

/// ENERGIJA ///

PRIJE

POSLIJE

/// KOJI JE NAJVAŽNIJI RESURS? ///

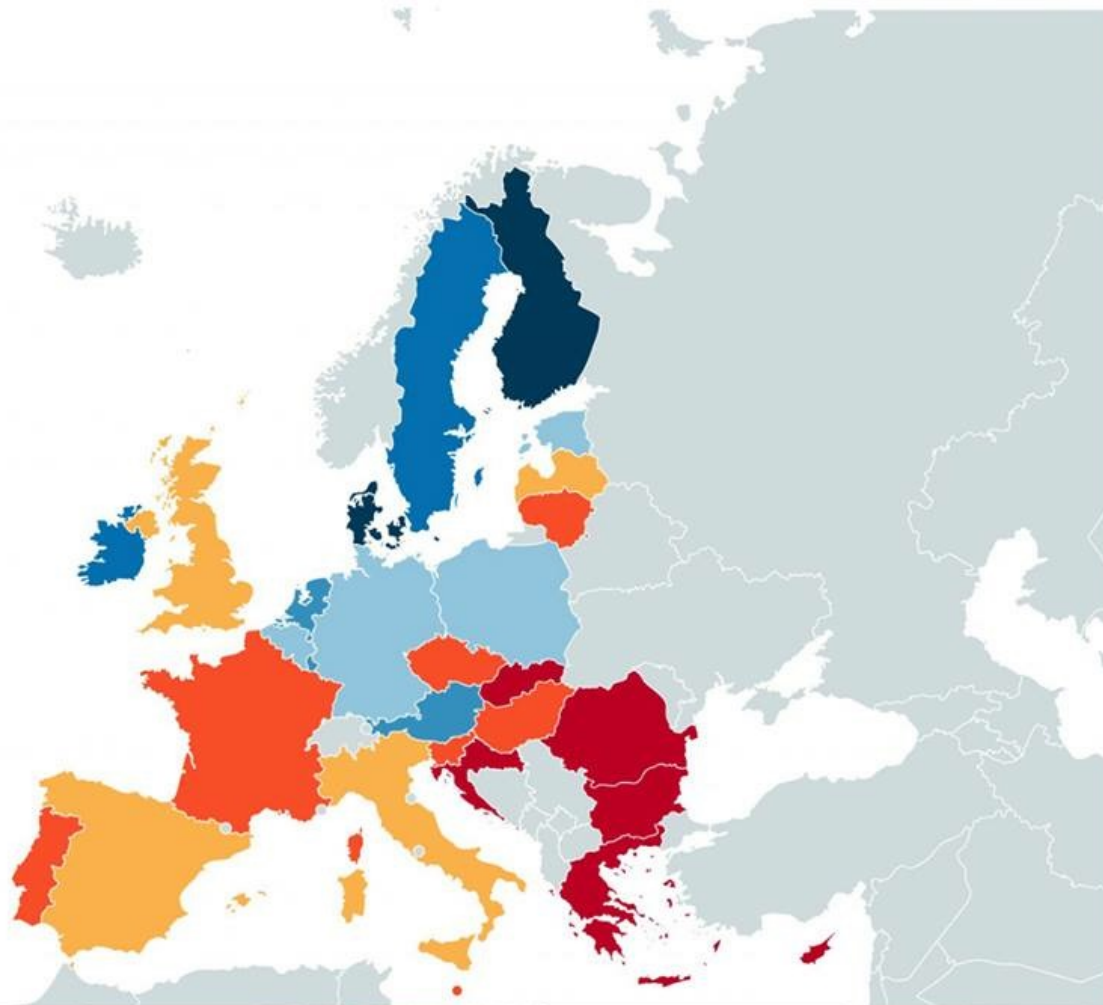
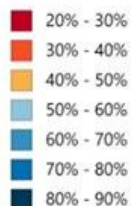

SONNEN-
BLUMEN 0,40

How much people trust each other in EU countries

Generally speaking, most people in your country can be trusted (% of "Agree" answers)
- Eurobarometer 471 - April 2018

/// OPIS MEĐUPREDMETNE TEME ODRŽIVI RAZVOJ ///

☛ Podržava razvoj temeljnih vještina kao što su:

PRAKTIČNOST

PODUZETNOST

INOVATIVNOST
SPOSOBNO

KRITIČKO
MIŠLJENJE

ST
PRILAGODB
E
PROMJENA

SPOSOBNOST
RJEŠAVANJA
PROBLEMA

/// DOMENE MPT ODRŽIVI RAZVOJ ///

► Domene su oblikovane na takvoj razini općenitosti i širine koja omogućuje obuhvaćanje

temeljnih područja međupredmetne teme Održivi razvoj.

Tri domene **Povezanost, Djelovanje i Dobrobit** djeluju kao integralna cjelina.

povezanost

/// DOMENE MPT ODRŽIVI RAZVOJ ///

POVEZANOST obuhvaća temeljna načela održivosti i međuovisnosti u ekosustavima.

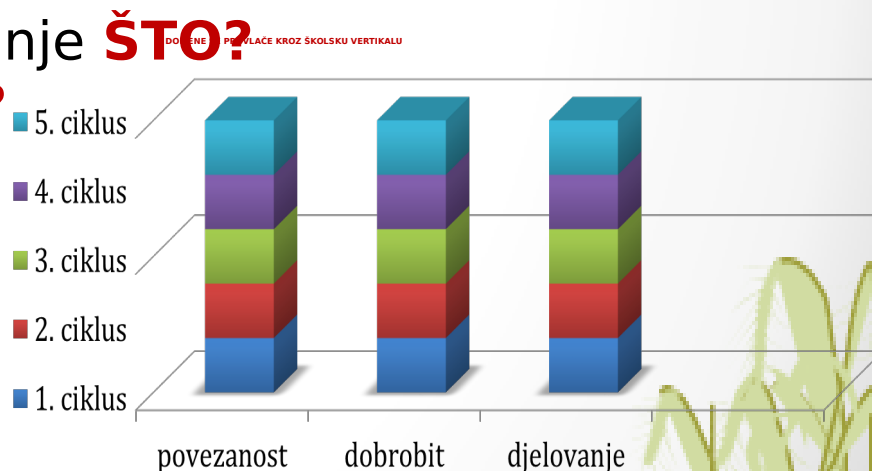
DJELOVANJE obuhvaća potrebu aktivnog širenja i primjene prikladnih znanja i vještina za održivo življenje.

DOBROBIT obuhvaća prava i odgovornosti u ostvarivanju željenog cilja: dobrobiti za sve ljude, okoliš i buduće generacije.

➤ **Povezanost** odgovara na pitanje **ŠTO?**

➤ **Djelovanje** na pitanje **KAKO?**

➤ **Dobrobit** na pitanje **ZAŠTO?**

Education
Scotland
Foghlam Alba

LEARNING FOR
SUSTAINABILITY

The New Zealand
Curriculum Online

Home

Schools Global Footprint

school data my data

These readings are for data you've collected at school.

Hi, drazen simlesa.
If this is not your data then please
and try logging in again.

Ecological Footprint (gha/pupil/year) ? Greenhouse Gases (kgCO₂e/pupil/year) ?

	Ecological Footprint (gha/pupil/year) ?	Greenhouse Gases (kgCO ₂ e/pupil/year) ?	
water	0.00	0.00	help-sheet
food	0.00	0.00	help-sheet
waste	0.00	0.00	help-sheet
energy	0.00	0.00	help-sheet
transport	0.00	0.00	help-sheet
buildings	0.00	0.00	help-sheet

Print results
Get spreadsheet

Resources and inspiration

The NZC future focus principle contains the following themes and more...

- Inspiration
- Sustainability
- Enterprise
- Globalisation
- Citizenship

EKOLOŠKI OTISAK U ŠKOLAMA

[Slovenčina](#) | [English](#)

Meno: Heslo: [Prihlásit'](#)

Naša škola nie je registrovaná. [Registrovať školu](#)

[ABOUT THE PROGRAMME](#)

[SCHOOLS' FOOTPRINT](#)

[NEWS](#)

[CONTACT](#)

What is an ecological footprint

Your ecological footprint

Your school's ecological footprint

James Hindson's Encouraging Text

"Most of us have run across a sandy beach and left our footprints behind! We have left our mark on the beach.

All of us also leave our mark on planet earth! Everything we do uses resources of one kind or another and creates waste when we use them or when we have finished with them. This is our Ecological Footprint. "

[Čítajte ďalej](#) | [Read more](#)

[Contact us](#)

YOUR SCHOOL'S ECOLOGICAL FOOTPRINT

Your school has an ecological footprint as well. Do you know its current value? If you sign up for the school programme you will gain an ecofootprint calculator to find it out. Now you have a chance to help your school calculate its ecological footprint. It is an innovative educational programme, the first of its kind in Slovakia. Only a few countries in the world have this opportunity in [England](#), [Australia](#), [Austria](#) a [Czech Republic](#).

[Internet Calculator](#)

The **Internet calculator** is the basis of the project. With the help of other students you will be able to calculate your school's impact on the environment in eight general consumption categories:

- Electricity
- Heating
- Water consumption
- Food
- Waste
- Transport
- Buildings and surrounding
- Purchase and Equipment

You will discover what is important and what activities are the key ones. You will find out

Footprint Calculator for Schools

Welcome to the Footprint Calculator for Schools!

home

Manual

Education

Presentation

Calculator as PDF

PLUS Overview

Electricity Providers

Privacy Policy

Imprint

What is the ecological footprint?

The ecological footprint is the measure of the extent to which we change and burden nature through our human activities. The footprint is expressed in area (m^2). The more resources needed and the more pollutants produced, the greater the area of the footprint.

Schools also cause a footprint

Through the calculator you can find out the size of your school footprint.

In addition the sectors of electricity, heating, water, rubbish, food, mobility and supplies are examined. For electricity/power consumption, heating and water consumption, waste, food and mobility you can choose between a short and long version. At the end you will find out which areas impact most strongly on the environment and what you can do to reduce the footprint.

Enjoy the survey, trialling, discussing and changing!

Enter settings again

Reload settings

Help completing the survey and background information can be found in the calculator (,) and in the manual (). Using the buttons and saves the entries from page to page.

MPT ODRŽIVI RAZVOJ (OR), DOMENA DJELOVANJE, I. CIKLUS, 2. OČEKIVANJE

- NACIONALNI KURIKULUM MEĐUPREDMETNE TEME ODRŽIVI RAZVOJ

UČENIK :	ZNANJE	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKA ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
I.B.2. Sudjeluje u aktivnostima škole na zaštiti okoliša i suradnji u zajednici.	Navodi aktivnosti škole vezane za zaštitu okoliša i suradnju u zajednici.	Primjenjuje komunikacijske praktične i socijalne vještine.	Spreman je svojom aktivnošću i ponašanjem pridonijeti suradnji u zajednici i očuvanju okoliša.	Projektno - organizacija projekata od strane škole s ciljem uključivanja načela održivosti u sam rad škole (razvrstavanje otpada, recikliranje, štednja energije itd.) i lokalne zajednice i uključivanje učenika (likovno osmisliti i izraditi plakate - pozivanje učenika i građana na čišćenje i uređivanje okoliša škole, sudjelovanje u akciji čišćenja i uređivanja zajedno sa roditeljima i učiteljima) - organizacija projekata usmjerenih na skrb o potrebitima u zajednici Dodatna nastava PID - kroz cijelu godinu biti aktivno uključen, recimo u sadnju bilja u okolini škole

KLJUČNI SADRŽAJI

obvezni - Zaštita okoliša i prirode, ušteda energije, kompostiranje, recikliranje, **preporučeni** - školski izleti u prirodu, crtanje i umjetničko izražavanje, igra i zabava, školski vrtovi

Place Standard

How Good Is Our Place?

The Place Standard tool is a way of assessing places. Whether the place is well-established, undergoing change, or is still being planned, the tool can help you.

The Place Standard tool provides a simple framework to structure conversations about place. It allows you to think about the physical elements of a place (for example its buildings, spaces, and transport links) as well as the social aspects (for example whether people feel they have a say in decision making).

The tool provides prompts for discussions, allowing you to consider all the elements of a place in a methodical way. The tool pinpoints the assets of a place as well as areas where a place could improve.

I want to complete a Place Standard assessment.

Start Assessment

I want to set up or manage a Place Standard group.
(A group can allow you to collate and compare results.)

Login / Register

I want to learn more about using the Place Standard.

Online Guide

ŠKOLE KAO PROSTORI DIZAJNIRANJA ODRŽIVOG RAZVOJA

ŠKOLE KAO PROSTORI DIZAJNIRANJA ODRŽIVOG RAZVOJA

MPT ODRŽIVI RAZVOJ (OR), DOMENA POVEZANOST, II. CIKLUS, 1. OČEKIVANJE

Domena: POVEZANOST				
Učenik:	Znanje	Vještine	Stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
II.A.1. Razlikuje pozitivne i negativne utjecaje čovjeka na prirodu i okoliš.	Razvrstava ljudske utjecaje na prirodu i okoliš na pozitivne ili negativne i prepoznaje utjecaje na okoliš koji su posljedica njegovih aktivnosti.	Kritički promišlja o višestrukim učincima ljudskih utjecaja / djelovanja na prirodu i okoliš.	Svjestan je da ljudska djelovanja imaju posljedice na prirodu i okoliš.	<p>Priroda i društvo: nastavne jedinice s osnovnom podjelom ljudskih utjecaja na pozitivne i negativne</p> <p>Izvanastavne aktivnosti, ekoradionica: recikliranje, kompostiranje, školski vrt; uključivanje u školsku ekoradionicu ili više njih, nastavak iz prethodnoga ciklusa</p> <p>Likovna kultura: postavljanje reciklažnoga kutka u svakoj učionici (izrađivanje „kontejnera“ od kartonskih kutija)</p> <p>Hrvatski jezik: medijska kultura - članci, radioemisije i dokumentarci o utjecajima čovjeka na prirodu i okoliš</p>

Ključni sadržaji: **obvezni** - obnovljivi i neobnovljivi izvori energije, prirodni resursi, ljudski utjecaj na prirodu, međudjelovanje u prirodi, **preporučeni** - izvori energije i podneblje, izolatori

ČUVAM SVOJ PLANET

Jesi li se ikada zapitao što bi se dogodilo s planetom Zemljom da nestane ljudske vrste? Bi li nestanak ljudi ugrozio opstanak bilo koje druge biljne ili životinjske vrste?

U davnoj ljudskoj povijesti utjecaj čovjeka na okoliš bio je vrlo malen. Različitim izumima i otkrićima ljudi su tijekom tisućljeća povećavali kontrolu nad okolišem. Razvoj industrije i sve veći broj stanovnika na Zemlji sve više zagađuju naš planet. Svojim djelovanjem čovjek je ozbiljno ugrozio brojne biljne i životinjske vrste. Neke od njih zauvijek su nestale, nekima je opstanak ozbiljno ugrožen. Izumiranje jedne biljne ili životinjske vrste može ugroziti opstanak velikog broja drugih vrsta. Nestankom leptira ili pčela, naprimjer, bilo bi onemogućeno oprašivanje, što bi dovelo do izumiranja brojnih biljnih vrsta.

Složene odnose između svih živih organizama i okoliša proučava znanost koju nazivamo ekologijom.

Različite vrste goriva, kemikalija, plastika, trošenje i uništavanje prirodnih bogatstava, gomilanje otpada vrlo štetno utječu na našu okolinu. Ljudi postaju svjesni ekoloških problema i opasnosti od sve većeg zagađenja. Sve se više istražuju i koriste obnovljivi izvori energije (Sunčeva energija, vjetar, voda). Sve se više govori o održivom razvoju u kojem odgovornim zadovoljavanjem postojećih potreba nećemo ugrožavati opstanak budućih generacija. Pritom ćemo poštovati prirodu i ljudska prava. Održivi razvoj započinje s tobom.

NE ZABORAVI, PLANET ZEMLJA JE NAŠ JEDINI DOM.

pojmovnik

Ekologija
—
Održivi razvoj

aktivnosti

M Veliko čišćenje planeta Zemlje

Pokušaj se domisliti različitim i maštovitim načinima na koje možemo očistiti i spasiti planet Zemlju od zagađenja. Svoje ideje i rješenja zapiši ili nacrtaj na papiru formata A3.

M Štedim – čuvam

Navedi što više načina uštede energenata u svom domu ili u školi.

M Istraži

1. Slučajeve zagađivanja ili ekoloških katastrofa
2. Pojavu „otoka smeća“ u oceanima
3. Posljedice uporabe plastičnih vrećica
4. Posljedice prekomjernog izlova riba i krivolova
5. Slučajeve prekomjerne sječe ili branja pojedinih biljnih vrsta.

M Uz pomoć učitelja osmisli i provedi volonterske akcije, posjet ustanovi za zbrinjavanje otpada, divljim odlagalištima, udrugama za zaštitu okoliša.

KAKO PUTUJE VIJEST

Masovni nam mediji svakodnevno nude veliki broj vijesti i informacija. To mogu biti vijesti o društvenim i političkim događajima, poznatim osobama iz javnoga života i mnoge druge. Vijesti koje dođu do nas putem medija sigurno će utjecati na to kako razmišljamo o događajima i pojavama. Sigurno će doprinijeti i oblikovanju naših stavova o mnogim važnim pitanjima. Zato je važno o objavljenim vijestima promišljati i raspravljati.

Što je zapravo vijest? Vijest je kratki novinski izvještaj o aktualnom događaju, pojavi ili osobi za koju javnost pokazuje veće zanimanje. Mora biti aktualna (izvještava o nečemu što se sada događa), zanimljiva (privući će pažnju većega broja ljudi) i objektivna (autor vijest ne iznosi svoje mišljenje). Vijest najčešće ima zadanu strukturu. To znači da klasična vijest daje odgovore na temeljna pitanja: tko, što, gdje, kada, zašto i kako.

Stručnjaci koji se bave proučavanjem medija upozoravaju na česte pojave pri objavljivanju vijesti pa je dobro da i mi obratimo pozornost na njih: objavljuju se lažne vijesti, potiče se senzacionalizam (pokušava se privući pozornost i na taj način povećati prodaju ili gledanost medija), prešućuju se važni dijelovi informacija o događajima i slično. Prije nego u potpunosti prihvatimo objavljenu vijest, važno je naučiti kako procijeniti njezinu realnu vrijednost.

pojmovnik

vijest
—
vrijednost vijesti
—
objektivnost

Kako prepoznati lažnu vijest? Evo što preporučuje Međunarodna federacija knjižničarskih društava i ustanova - IFLA:

aktivnosti

M Kako procijeniti vrijednost objavljenih vijesti?

- Pronađite u raznim novinama vijest o istoj pojavi ili događaju. Pročitajte vijesti i analizirajte ih prema kriterijima navedenima u priloženoj tablici. Usporedite ih. Raspravite i odlučite o vrijednosti vijesti prema svim promatranim kriterijima.

KRITERIJ	ODGOVORI
Važnost, relevantnost (interes svih građana). Je li tema ili događaj o kojem se izvještava važan za veći broj primaatelja vijesti? Na koji način objavljene informacije mogu koristiti primaateljima?	
Uključenost osoba. Koliko je ljudi neposredno uključeno u temu ili događaj?	
Utjecajnost događaja. Koliko ljudi sudjeluje u događaju i kakve su neposredne posljedice njihove uključenosti u događaj?	
Blizina. Koliko ima zemljopisna udaljenosti od prijatelja događaja? Možemo li biti neposredno zahvaćeni djelovanjem događaja?	
Prominencija (istaknutost). Odnosi li se vijest na istaknute ljude ili događaje, odnosno na one osobe za koje vladu veće zanimanje ili znatiželja javnosti?	
Konfliktnost ili kontroverznost. Hoće li objavljena vijest na različite načine prihvatiti ili doživjeti razni ljudi, odnosno primaatelji informacija? Imaju li neke skupine ljudi različite stavove o temi o kojoj se izvještava?	
Novost ili pravodobnost. Je li vijest objavljena pravodobno ili prekasno?	
Širina i objektivnost. Je li vijest prikazana iz više različitih perspektiva? Odradava li različita mišljenja i stavove?	
Provjerljivost. Kako se može provjeriti jesu li informacije tačne? Na koji su način prikupljene informacije o kojima se izvještava?	

M Napišite vijest.

- Odaberite neku temu ili događaj u svojoj užoj zajednici. Napišite vijest koja će biti vrijedna i zanimljiva što većem broju korisnika. Prezentirajte vijest u skupini i analizirajte vijesti ostalih članova skupine.

Cristiano Ronaldo ✓

@Cristiano

The Amazon Rainforest produces more than 20% of the world's oxygen and its been burning for the past 3 weeks. It's our responsibility to help to save our planet. [#prayforamazonia](#)

ŠARENI SVIJET REKLAMA

Svatko od nas neko vrijeme u danu provede gledajući televiziju, pregledavajući sadržaje na internetu, slušajući radio ili čitajući časopise. Sigurno si primijetio da uvijek nađemo na reklame. Dok gledamo omiljeni film, barem nekoliko puta ćemo odslušati i odgledati neke reklame. Razne reklame (u Hrvatskoj i drugdje u svijetu) možemo naći i dok šetamo ulicom: osvrni se oko sebe i vidjet ćeš plakate ili reklame na prijevoznim sredstvima (tramvajima, autobusima, automobilima...), autobusnim, željezničkim ili tramvajskim postajama, u zračnim lukama i na drugim mjestima na kojima postaju uočljive većem broju ljudi. Zašto je to tako?

Reklama služi za informiranje kupaca o proizvodima ili uslugama. Onaj tko reklamira, želi potaknuti veću prodaju nekog proizvoda i više zaraditi. Reklame osmišljavaju profesionalci čiji je zadatak predstaviti određeni proizvod ili uslugu trudeći se da nas navedu na kupnju.

pojmovnik

Reklama - prodaja
- zarada
- Reklamne poruke

aktivnosti

Pritom nas žele uvjeriti da ćemo kupnjom toga proizvoda biti sretniji, ljepši, uspješniji, popularniji - da ćemo biti upravo onakvi kakvi želimo biti. Uvjeravaju nas i da je upravo njihov proizvod bolji od svih drugih sličnih proizvoda.

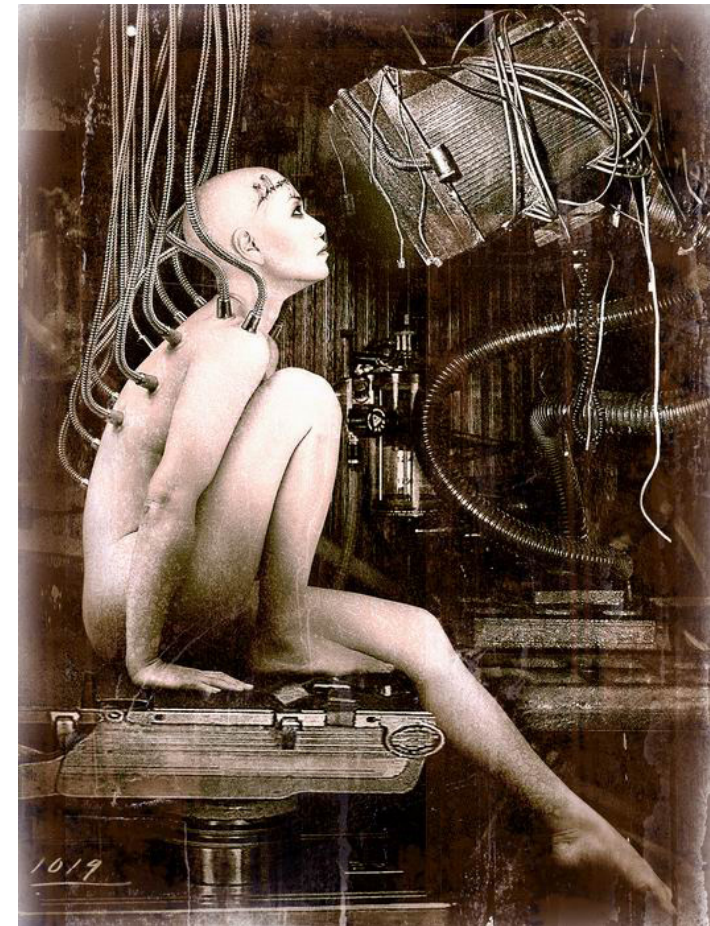
Osim proizvoda, reklamiraju se i različite ustanove, organizacije, udruge, političke stranke... Reklamnu ćemo prepoznati po tome što nas poziva da kupimo neki proizvod, da se priključimo nekoj organizaciji, prihvatimo određenu uslugu ili podržimo nečije zalaganje za nešto.

Važno je pažljivo saslušati informacije koje se prenose putem reklame. O tim informacijama dobro je kritički promisliti: jesu li nam važne ili nevažne, jesu li istinite, slažemo li se s njima, želimo li kupiti, prihvatiti ili podržati to što se njima nudi.

- Odaberi nekoliko reklama na koje učestalo nailaziš. Svaku od njih prouči vodeći se sljedećim uputama:
 1. Opiši svojim riječima sadržaj reklame (što se reklamira, tko reklamira i govori o proizvodu, što govori, kako se ponaša i sl.).
 2. Kako se osjeća onaj tko u reklamni upotrebljava proizvod koji se preporučuje?
 3. Koja je poruka reklame?
 4. Želiš li kupiti i upotrebljavati proizvod koji se reklamira i zašto?
 5. Misliš li da je proizvod koji se reklamira doista bolji od sličnih proizvoda?
 6. Je li ti taj proizvod doista potreban? Ako jest, opiši zašto ga želiš imati ili kupiti.

/// KOLIKO KOŠTA ZELENO? ///

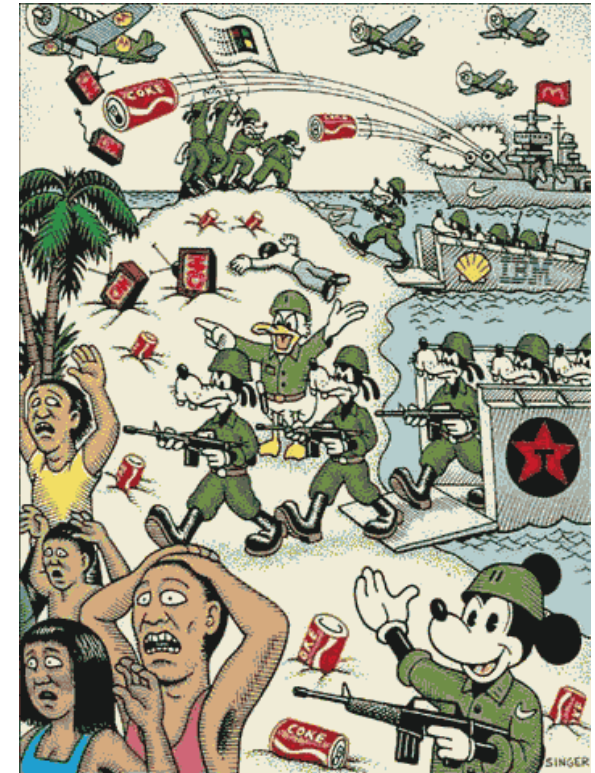
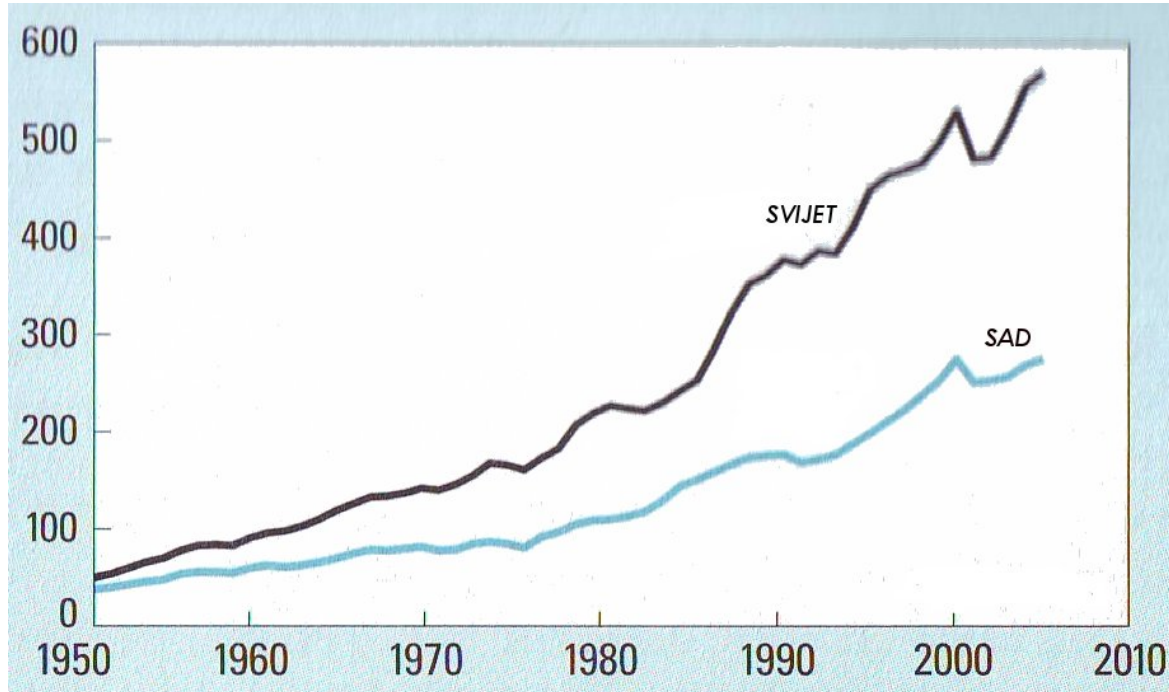
- ▀ globalne korporacije više potroše na reklamiranje svojih ekoloških akcija i djelovanje, nego što u njih same ulože

/// STVARANJE POTROŠAČKOG IDENTITETA ///

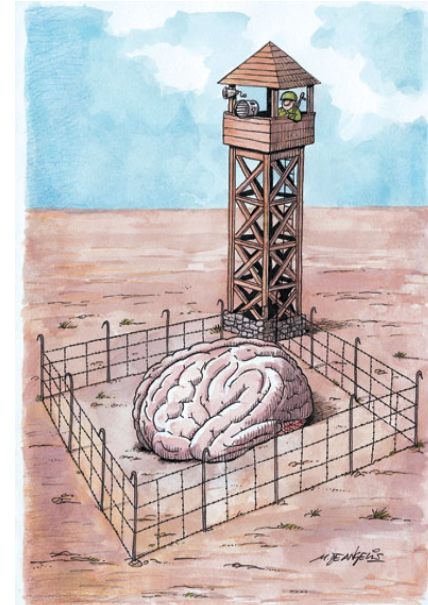
☛ svako dijete u SAD-u vidi prosječno 30000 reklama godišnje

ULAGANJA U REKLAME

/// ZAŠTO JE TO BITNO? ///

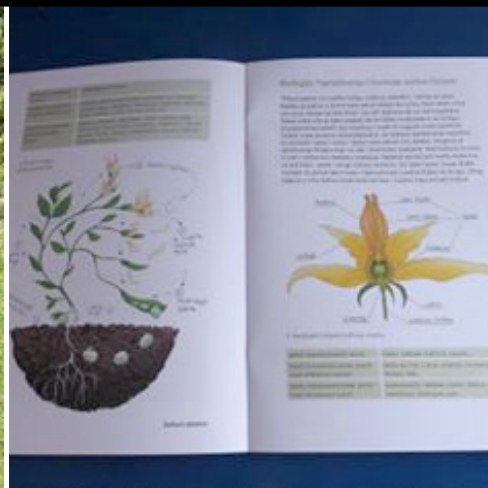
☛ do šeste godine života upijamo kao spužva podražaje, ponašanja, stavove - uglavnom sve što je „normalno” iz okoline i to radimo na podsvjesnoj razini, bez kritičkog propitkivanja

	Aktivnosti mozga	Razina frekvencije	Stanje odraslih povezano s razinom frekvencije
--	-------------------------	---------------------------	---

do 2.god.	Delta	0.5-4 Hz	spavanje/nesvjesnost
do 6. god	Theta	4-8 Hz	maštanje/sanjarenje
do 12 god.	Alpha	8-12 Hz	blaga svjesnost
	Beta	12-35 Hz	fokusirana svjesnost
	Gamma	> 35 Hz	vrhunac prisutnosti

/// KNIŽNICE SJEMENA///

IZDAVAČ
Zelena Mreža Aktivističkih Grupa
AUTORICA
Sunčana Poro Vidolin

/// ENERGETSKE ZADRUGE – OŠ Ostrog ///

/// AKCIJA ZA OIE ///

MPT ODRŽIVI RAZVOJ (OR), DOMENA DOBROBIT, IV. CIKLUS, 4. OČEKIVANJE

PODUZETNIŠTVO ZA ZAJEDNICU

Učenik:

Kako riješiti probleme (socijalne, ekološke) koji danas preplavljuju naše lokalne zajednice i društvo? Dio odgovora na ovo pitanje leži u društvenom poduzetništvu. Društveno poduzetništvo pojam je koji je u Hrvatskoj još uvijek relativno nov, ali u svijetu postoji još od 18. stoljeća. Društveno poduzetništvo je poslovanje zasnovano na načelima društvene, ekološke i ekonomske održivosti radi rješavanja društvenih problema.

U sferi društvenoga poduzetništva djeluju društvena poduzeća. To su ona poduzeća koja su u vlasništvu svojih zaposlenika i/ili članova lokalne zajednice koji njima zajednički upravljaju na temelju demokratskih načela. Takva poduzeća pokrivaju vrlo različite djelatnosti: poljoprivredu, socijalnu skrb, ekologiju, trgovinu i niz drugih. Ona stvorenu dobit ulažu u dobrobit zajednice, npr. nove projekte i inicijative, zapošljavanje ranjivih skupina, povećanje dostupnosti svojih proizvoda ili usluga.

Društveni poduzetnici su osobe koje pronalaze inovativna rješenja za postojeće društvene probleme. Njih ne pokreće zarada. Često ih nazivamo i društvenim inovatorima jer nude nova rješenja, proizvode, usluge i pristupe za rješavanje problema s kojima se društvo suočava - npr. klimatske promjene, siromaštvo, nejednakost i starenje stanovništva.

Društveni poduzetnici i društvena poduzeća svojim djelovanjem teže stvaranju društvenoga utjecaja koji nadilazi novčanu dobit i stvara ravnoopravno i održivo društvo.

- ### pojmovnik
- društveno (socijalno) poduzetništvo
 - društveno poduzeće
 - društveni poduzetnik
 - društvena inovacija
 - društveni utjecaj

aktivnosti

Istražite

- Florence Nightingale i Maria Montessori društvene su poduzetnice svojega vremena. Istražite tko su one bile i što su bili njihovi društveno poduzetnički pottvati.

M **Usporedite društveno poduzeće i ono klasično, usmjereno na dobit.**

M **Upoznajte primjere društvenih poduzeća u Hrvatskoj i svijetu.**

M **Osmislite svoje društveno poduzeće.**

Podijelite se u timove od 4 do 6 članova i pokrenite svoje društveno poduzeće:

- Opišite svoje društveno poduzeće.
- Definirajte kojim ćete se problemom baviti.
- Koji ćete proizvod ili uslugu ponuditi za rješavanje konkretnoga problema?
- Možete li ćete proizvod ili uslugu ponuditi?
- Koliko će proizvod ili usluga koštati?
- Kako ćete proizvod ili uslugu oglašavati?
- Gdje ćete proizvod ili uslugu prodavati?
- U što planirate uložiti ostvarenu dobit?

M **Pozovite u goste društvenoga poduzetnika ili predstavnika društvenoga poduzeća.**

- Razgovarajte o njihovim iskustvima, izazovima s kojima se susreću te promjenama u zajednici koje ostvaruju.

M **Osmislite društvenu inovaciju.**

- Osmislite učionicu po mjeri svakoga učenika ili uvedite neku jutarnju aktivnost koja će vam postati navika i koja će pomoći da budete produktivniji.

IV.C.4. Opisuje utjecaj različitih ekonomskih modela na dobrobit.

Ključni sadržaji: **obvezni** - granica ograničenja prirodnih resursa, solidarnost, kvaliteta života, javne politike, indeksi društvenoga razvoja (ili pokazatelji društvenoga razvoja), globalne politike, resursi, ekološki otisak, **preporučeni** - napredni i novi ekonomski razvojni modeli, sigurnost, ne(zagađeni) okoliš

home

issues

classroom

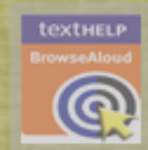
support

About HEC

training

home > issues

Global Issues

In this section of the site, you can research and learn more about a number of important issues relating to international development and global justice. Each could be used in lessons as a source for an investigation.

Issues homepage

Quotes

+ Debt

+ Energy

+ Food

+ Health

+ Refugees

+ Trade

+ Transport

+ Waste

+ Water

+ Women's rights

Debt

Energy

Food

Health

Refugees

Trade

Transport

Waste

Water

Women

[Click here](#) for a downloadable Introduction to each issue

Go to **Classroom** for practical activities on issues

'A footprint means pressing down and global means world, so 'global footprint' means pressing down on the world and we don't want to press too hard' (child's definition of a Global

Food and energy

Do you know what's on your plate? Where the products on your plate have come from? What the cost to the environment is?

How much time do we dedicate to reading the label on our food products or researching the practices of businesses that we buy from regularly? In our changing environment, it's imperative that we all have a deeper understanding of how our choices impact the environment.

Source Local, Buy Local will help your pupils understand the importance of knowing where their food products come from and why they should as a consumers be supporting local, sustainable business. This film will help them understand what it means to be a sustainable business and the impact that a business can have on the environment. Through lines of inquiry, your pupil will be able to assess their own consumer behaviours and make more informed choices.

Climate Change Education

Climate Ready Classrooms

Low Carbon Skills

Fashion and textiles

Food and energy

E-learning resource

Scotland Lights up Malawi

Meet the team

Source Local, Buy Local

This film was made by S4-S6 pupils at Kemnay Academy. Working with Mackies of Scotland, they were keen to share with other young people what it means to be a sustainable business, the range of different sustainable business practices out there and highlight how important it is for people to source locally produced food to help towards a low carbon future. The film details Mackies journey to becoming a very green company and shows their innovation in taking forward new sustainable initiatives and commitment to looking after the environment that allows them to create their produce.

Download the [Source Local, Buy Local](#) resource to accompany this film.

UČENIK POTROŠAČ

FAIRTRADE SCHOOLS

Contact FAQs Fairtrade Foundation

RESOURCES

FAIRTRADE SCHOOL AWARDS

TAKE ACTION

NEWS

SIGN IN

RESOURCES

FILTER BY RESOURCE

- FAIRTRADE FORTNIGHT
- ACTIVITIES AND GAMES
- ASSEMBLY PLANS
- FILMS
- GET SUPPORT
- LESSON PLANS

FILTER BY AGE / KEY STAGE

GRID VIEW

MAP VIEW

French comprehension activity (new for Fairtrade Fortnight 2019)

VIEW

Gingerbread Board Game

VIEW

Cotton Campaigning Activity

Cotton Research Activity

/// FAIR TRADE ///

☁ DIVINE - fair trade chocolate

□ Kuapa Kokoo cooperative from Ghana has 44% share in company

□ Kuapa Kokoo has 85000 members in 1257 villages

28.

UPRAVLJAM SVOJIM NOVCEM

Odgovorno upravljanje novcem važno je za budućnost države i pojedinca. Ono podrazumijeva planiranje prihoda i rashoda. Prihodi su sva sredstva kojima netko raspolaže. Prihod jedne obitelji mogu činiti plaće zaposlenih članova obitelji, kamate od štednje, prihodi od iznajmljivanja stana, dječji doplatak i sl. Rashodi su novac koji se troši za sve potrebe obitelji, kao što su troškovi hrane, odjeće, režija, osiguranja ili školovanja.

Proračun države čine prihodi i rashodi države za jednu godinu. Prihode države čini novac prikupljen od poreza, pristojbi, doprinosa, carina i drugih davanja građana, a rashode čine plaće zaposlenih u javnim i državnim službama, mirovine, krediti te ulaganja. Istražite što se još financira iz prihoda države, odnosno na što se troši javni novac.

I mi možemo izraditi svoj proračun i tako pratiti koliko novaca dobijemo, a koliko potrošimo u mjesec dana ili u godini dana. To nam može olakšati da odgovorno trošimo novac i usklađujemo želje i stvarne potrebe.

Većini su obitelji najveći izvor prihoda plaće. Sigurno ste čuli za pojam netoplaće i brutoplaće. Važno ih je razlikovati. Netoplaća je iznos koji osobe dobivaju na svoj tekući račun, a dobiva se iz većega iznosa, brutoplaće. Iz brutoplaće izdvajaju se novčana sredstva koja država ulaže u zdravstveni sustav, mirovine, obrazovanje, zapošljavanje. Želite li doznati kako se troši javni novac, posjetite mrežne stranice Vlade Republike Hrvatske.

Upravljanje novcem osnovni je preduvjet sigurnoga načina ostvarenja životnih ciljeva za dobrobit pojedinca i društva.

pojmovnik

proračun

—
porez

—
pristojba

—
nata

—
brutoplaća

—
netoplaća

—
korupcija

zapamti!

! Javni novac je novac građana.

zanimljivost

Budget watch – engleski pojam za nadzor proračuna koji obavljaju sami građani

62

63

aktivnosti

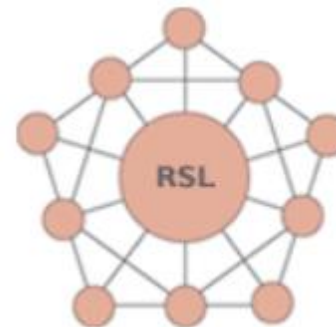
Rethinking School Lunch

What is Rethinking School Lunch (RSL)?

RSL is a planning framework to implement food service and curriculum innovation.

It connects public education and public health.

FOOD POLICY
CURRICULUM INTEGRATION
FOOD AND HEALTH
FINANCES
FACILITIES DESIGN

THE DINING EXPERIENCE
PROFESSIONAL DEVELOPMENT
PROCUREMENT
WASTE MANAGEMENT
MARKETING AND COMMUNICATIONS

Compass

Food and the Environment

[One Planet Picnic](#)

[Pocket Garden](#)

[Professional Learning](#)

[Compass](#)

[Young Food Entrepreneurs](#)

[Good Food Nation - Youth Consultation](#)

[News](#)

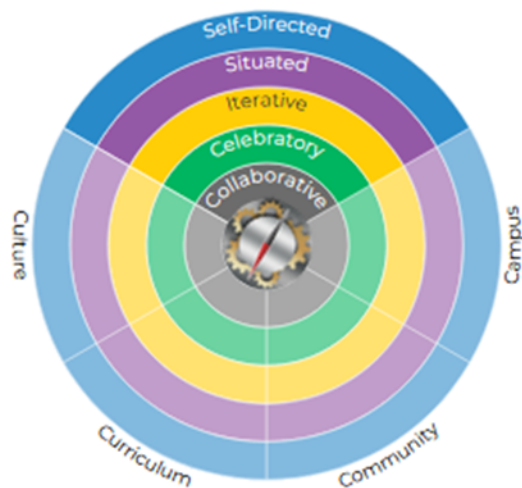
[Events](#)

[Videos](#)

[Library](#)

[Meet the team](#)

[Contact Us](#)

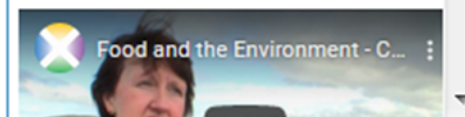
Your list: No Sections Selected

Curriculum Iterative

[Back](#)

Curriculum - This section explores activities that support continuous curriculum development on sustainable food that meets the interests and aspirations of young people.

In this film Castlebay Community School, Barra is using sustainable food as a lens for learning across the curriculum, developing skills, awareness and attributes that will support future choices in work and home life.

Food Standards Scotland - Eatwell Guide

Use the Eatwell Guide to help you get a balance of healthier and more sustainable food. It shows how much of what you eat overall should come from each food group. Fresh, whole foods can be good for you and good for the planet too.

[Visit the Eatwell Guide.](#)

Food and the Environment Case Studies

The Eco-Schools objectives in this area cover physical, emotional and cognitive aspects. Motivation for sustainable living is gained through practical action, emotional engagement, and improved understanding:

Hands – reconnect children and young people with raw foods and ingredients and their processes of production.

Heart – foster an appreciation of local distinctiveness and the intimate associations between place and food.

Head – develop awareness of the impacts on the environment of different methods of food production and processing.

Head : heart : hands – develop an awareness of the links between our food choices, the environment and people and places elsewhere.

Through work on the Food and the Environment Topic, pupils should:

- Understand the range of food choices available to us.
- Understand the resources and skills required for food production and processing.
- Recognise the value of healthy, stable ecosystems to food production.
- Understand the wider environmental implications of our food choices.
- Recognise the dimension of social responsibility in our food choices.
- Recognise our own food culture within a diversity of food cultures.

Stirling High School

Pupils at Stirling High School overcame vandalism to grow a variety of crops in their polytunnel and raised beds, built with help and funding from local businesses and community members. [Read more.](#)

MPT ODRŽIVI RAZVOJ (OR), DOMENA POVEZANOST, IV. CIKLUS, 3. OČEKIVANJE

Domena: POVEZANOST				
Učenik:	Znanje	Vještine	Stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
IV.A.3. Procjenjuje kako stanje ekosustava utječe na kvalitetu života.	Prepoznaje i objašnjava posljedice fragmentacije i uništenja staništa, prekomjernoga iskorištavanja resursa i klimatskih promjena.	Procjenjuje kvalitetu života u lokalnoj zajednici i u svome okolišu te zaključuje kako promjene u jednom ekosustavu utječu na druge ekosustave i zajednice.	Pokazuje posvećenost očuvanju ravnoteže između kvalitete života i očuvanja ekosustava.	<p>Biologija: uključiti nastavnu temu Ljudski utjecaji na okoliš i njihove posljedice poučavanjem kojim će se iscrpnije obraditi pojedini ljudski utjecaji na okoliš i analizirati stanje ekosustava koji su pod slabijim i jačim ljudskim utjecajima</p> <p>Matematika i Informatika: izračun, izrada grafičkih prikaza i prezentacija indeksa raznolikosti i usluga ekosustava za ekosustave koji su u ravnoteži i onih koji su zbog ljudskih utjecaja izvan ravnoteže</p> <p>Hrvatski jezik: medijska kultura s temama povezanosti stanja ekosustava i kvalitete života</p> <p>Integrirana nastava (Biologija, Kemija, Politika i gospodarstvo, Hrvatski jezik, Vjeronauk, Etika, Povijest): učenik, radeći u skupini, analizira određene gospodarske krize u povijesti i njihov utjecaj na održivi razvoj</p> <p>Geografija: odlazak u prirodu na mjesto gdje se vide utjecaji gospodarstva na prirodu, poput šuma, kamenoloma, tvornice i sl.</p> <p>Integrirano (Sat razrednika, projekti, MPT Građanski odgoj i obrazovanje, MPT Zdravlje): posjet mjestima u Hrvatskoj na kojima je vidljiv utjecaj stanja u ekosustavima na kvalitetu života (pozitivni i negativni primjeri); vježba na satu: Millenium Ecosystem Assesment (svjetsko istraživanje u utjecaju stanja u ekosustavima na kvalitetu života)</p>

POKRENIMO AKCIJU

Proaktivni građani su oni članovi društva koji su spremni uložiti svoje ideje, znanje, vještine i rad u boljitak svoje društvene zajednice. Oni pokreću građanske akcije kojima rješavaju uočene probleme i nedostatke u svojim sredinama.

Za razne probleme i potrebe postoje različiti pristupi i načini njihova rješavanja. Neke akcije nadilaze lokalni karakter te se odvijaju na državnoj ili međunarodnoj razini. Proaktivne građane krasi inicijativa, kreativnost, hrabrost, upornost i optimizam.

U pokretanju i provođenju akcija možete slijediti ove korake:

1. OPIŠITE PROBLEM

Uočite problem koji želite riješiti u svojoj društvenoj zajednici. Opišite ga i navedite kako taj problem izgleda raznim društvenim skupinama i pojedincima. Anketiranjem građana utvrdite potrebu za rješavanjem toga problema. Prikupite druge podatke koji dokazuju prisutnost uočenoga problema. Utvrdite uzroke zbog kojih je nastao i zbog kojih postoji. Opišite koje su posljedice njegova djelovanja sada i u budućnosti. Navedite što se može dogoditi ako se problem ne riješi.

2. PREDLOŽITE ALTERNATIVNE NAČINE RJEŠAVANJA PROBLEMA

Istražite postoji li u sustavu netko tko je zadužen za bavljenje ovim problemom ili pitanjem. Ako postoji, ispitajte kako se pristupa rješavanju problema i zašto još nije riješen. Predložite kako bi se drukčije moglo pristupiti njegovu rješavanju.

3. ANALIZIRAJTE MOGUĆNOSTI RJEŠAVANJA PROBLEMA I ODABERITE NAJBOLJU

SVAKU OD PREDLOŽENIH MOGUĆNOSTI RJEŠAVANJA PROBLEMA PAŽLJIVO ANALIZIRAJTE. Utvrdite njihove pozitivne i negativne strane. Pretpostavite posljedice primjene svake mogućnosti za sve one skupine i pojedince koji osjećaju problem. Pomnim promišljanjem, razgovorom i dogovorom odaberite onu mogućnost kojom ćete problem riješiti ili ga u najvećoj mjeri ublažiti.

pojmovnik

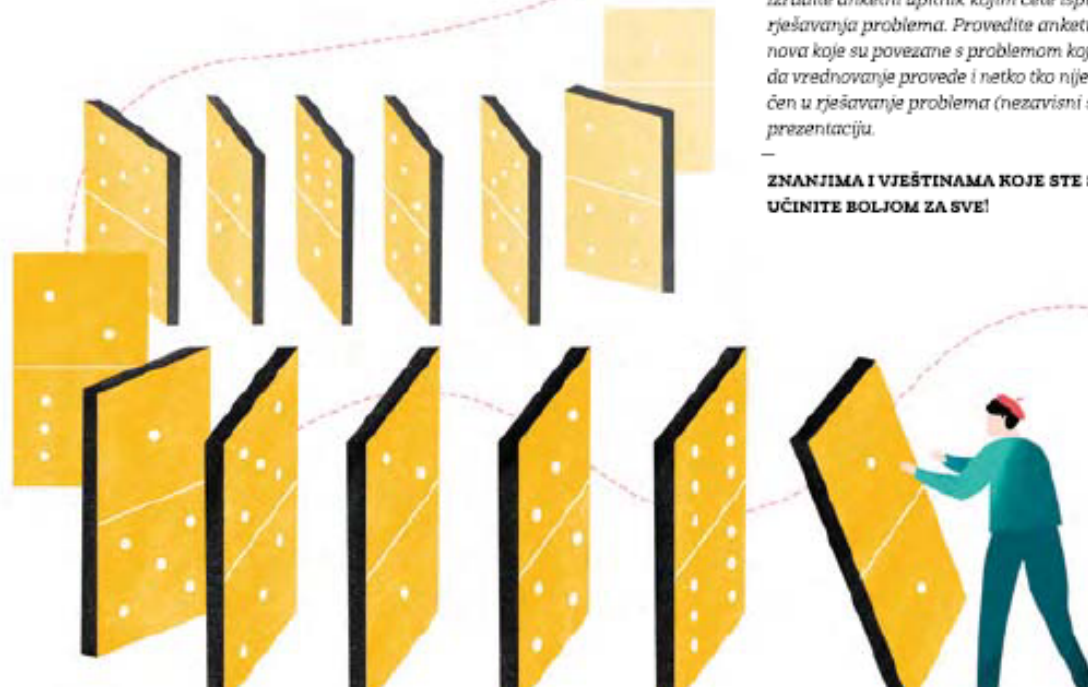
proaktivnost

—

inicijativa

—

optimizam

4. IZRADITE PLAN AKCIJE

Opišite aktivnosti koje planirate provesti radi ostvarenja odabrane mogućnosti (mjesto, vrijeme, trajanje, sudionici, potrebna sredstva). Pronađite suradnike. Pridobijte potporu šire javnosti. Uvjerite javnost da je mogućnost za koju se zalažete upravo ona koja će riješiti ili umanjiti postojeći problem. Uspostavite suradnju s medijima.

5. PROVEDITE VREDNOVANJE REZULTATA AKCIJE

Izradite anketni upitnik kojim ćete ispitati uspješnost akcije rješavanja problema. Provedite anketiranje građana i ustanova koje su povezane s problemom koji rješavate. Predložite da vrednovanje provede i netko tko nije bio neposredno uključen u rješavanje problema (nezavisni stručnjak). Napravite prezentaciju.

ZNANJIMA I VJEŠTINAMA KOJE STE STEKLI BUDUĆNOST UČINITE BOLJOM ZA SVE!

/// ALATI za POUČAVANJE i RAZMJENU ///

CREATING A SUSTAINABLE FUTURE THROUGH EDUCATION

HOME ▶ EDUCATION ▶ K-12 LESSON CLEARINGHOUSE ▶ GRADES 3-5 ▶ SCIENCE ▶ Energy Scavenger Hunt

Welcome to the Sustainability Lesson Clearinghouse

Here, you can find free sustainability lessons to use in your class and upload your own lessons to share. Be sure to rate the lessons you use and leave comments for your colleagues!

All of GEF's lessons and programs are offered at no cost. Become a member to support GEF and enjoy member only benefits!

[JOIN NOW!](#)

Professional Development

GEF Institute offers affordable, **online sustainability courses** eligible for professional development or academic credit. Give your resume a boost!

Sponsor a Teacher

Sustainability Lesson Clearinghouse

[Sustainability Lesson Clearinghouse](#) | [Search](#) | [Login to add lessons](#)

Search for:

Find entries that have: All words Any words Exact Phrase

Lesson Type:

--- Select Lesson Type ---
Audit
Audio - Video
Discussion

Sustainability Topic:

--- Select Sustainability Topic ---
Climate Change
Economics
Ecosystems
Energy

GEF Program Category:

--- Select GEF Program Category ---
Sustainable Water Challenge
Green Building Program
Waste Reduction Challenge
Green Energy Challenge

GEF and enjoy member only benefits!

JOIN NOW!

Professional Development

GEF Institute offers affordable, **online sustainability courses** eligible for professional development or academic credit. Give your resume a boost!

Sponsor a Teacher

Support educators in your community by helping them earn a Certificate in Sustainability or take an online course. Find out more about **sponsorship!**

Grades 3-5 Health

★★★★★ **Affecting Transportation Choices--Walk, Don't Ride!**

Lesson Type:

- Other

Sustainability Topic:

- Waste Reduction

★★★★★ **Effects of Oil Spills on Environment and Marine Life**

Lesson Type:

- Other

Sustainability Topic:

- Other

★★★★★ **Grow Your Own Basil Pesto**

Lesson Type:

/// ALATI za POUČAVANJE i RAZMJENU ///

The screenshot shows a web browser displaying the TIGed website. The browser's address bar shows the URL www.tigweb.org/tiged/. The page features a blue navigation bar with the TIGed logo and menu items: About, Community, My Classes, PD, Programs, Projects, and Resources. Below the navigation bar, there is a search bar and links for "Join" and "Log in".

The main content area has a dark green background with the text: **TIGed helps educators foster deep learning competencies through real-world problem solving.**

Below this text is a video player showing the TIGed logo. The video player has a play button, a progress bar at 01:46, and an HD icon.

To the right of the video player is a statistics section with four light blue boxes:

- 15,531 EDUCATORS
- 5,278 SCHOOLS
- 258 PROJECTS
- 153 COUNTRIES

The browser's taskbar at the bottom shows various open applications and the system tray with the time 23:55 and date 13.12.2015.

The Story of Solutions

The Story of Solutions, released in October 2013, explores how we can move our economy in a more sustainable and just direction, starting with orienting ourselves toward a new goal. In the current 'Game of More', we're told to cheer a growing economy – more roads, more malls, more Stuff! – even though our health indicators are worsening, income inequality...

[Watch now](#)

Story of Change

Over the past several decades, many environmental and social change efforts have come to reflect the centrality of shopping in our culture, suggesting change can be made—or is even best made—through alterations in our individual consumption patterns. These efforts—buy Fair Trade or organic, use a reusable bag, screw in a CFL lightbulb—are a great place to start, but they are...

[Watch now](#)

EKO BINGO

<p>VOLIM UČITI O PLANETU</p> 	<p>POZNAJEM OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE</p> 	<p>SADIM BILJKE</p> 	<p>ŠEĆEM SE ŠUMAMA</p> 	<p>ŠTEDIM VODU</p>
<p>AKTIVAN SAM GRADANIN/GRADANKA</p> 	<p>ČUVAM LOKALNU ZAJEDNICU</p> 	<p>RECIKLIRAM</p> 	<p>SLAVIM DAN PLANETA ZEMLJE</p> 	<p>ČLAN SAM ŠKOLSKE ZADRUGE</p>
<p>VOLIM SURADIVATI</p> 	<p>KORISTIM DOMA ŠTEDNE ŽARULJE</p> 	<p>VOLIM RADITI U VRTU</p> 	<p>GAŠIM SVJETLA KAD IZADEM VAN</p> 	<p>ČISTIM PLANET</p>
<p>NE ZAGAĐUJEM OKOLIŠ</p> 	<p>POŠTUEM PRIRODU</p> 	<p>BRINEM SE ZA SVOJE ZDRAVLJE</p> 	<p>VOLIM ŽIVOTINJE</p> 	<p>POMAŽEM POTREBITIMA</p>
<p>KORISTIM EKOLOŠKI PRIJEVOZ</p> 	<p>IZBEĞAVAM PLASTIČNE VREĆICE</p> 	<p>KUPUJEM LOKALNU HRANU</p> 	<p>VOLIM NAŠ PLANET</p> 	<p>NE BACAM UPOTREBLJIVE STVARI</p>

/// ZIMBABWE, SCOPE ///

- U Zimbabweu je kroz program Schools and Colleges Permaculture (SCOPE) dizajnirano 60 škola te se radi na uključivanju permakulture u nacionalni obrazovni kurikulum

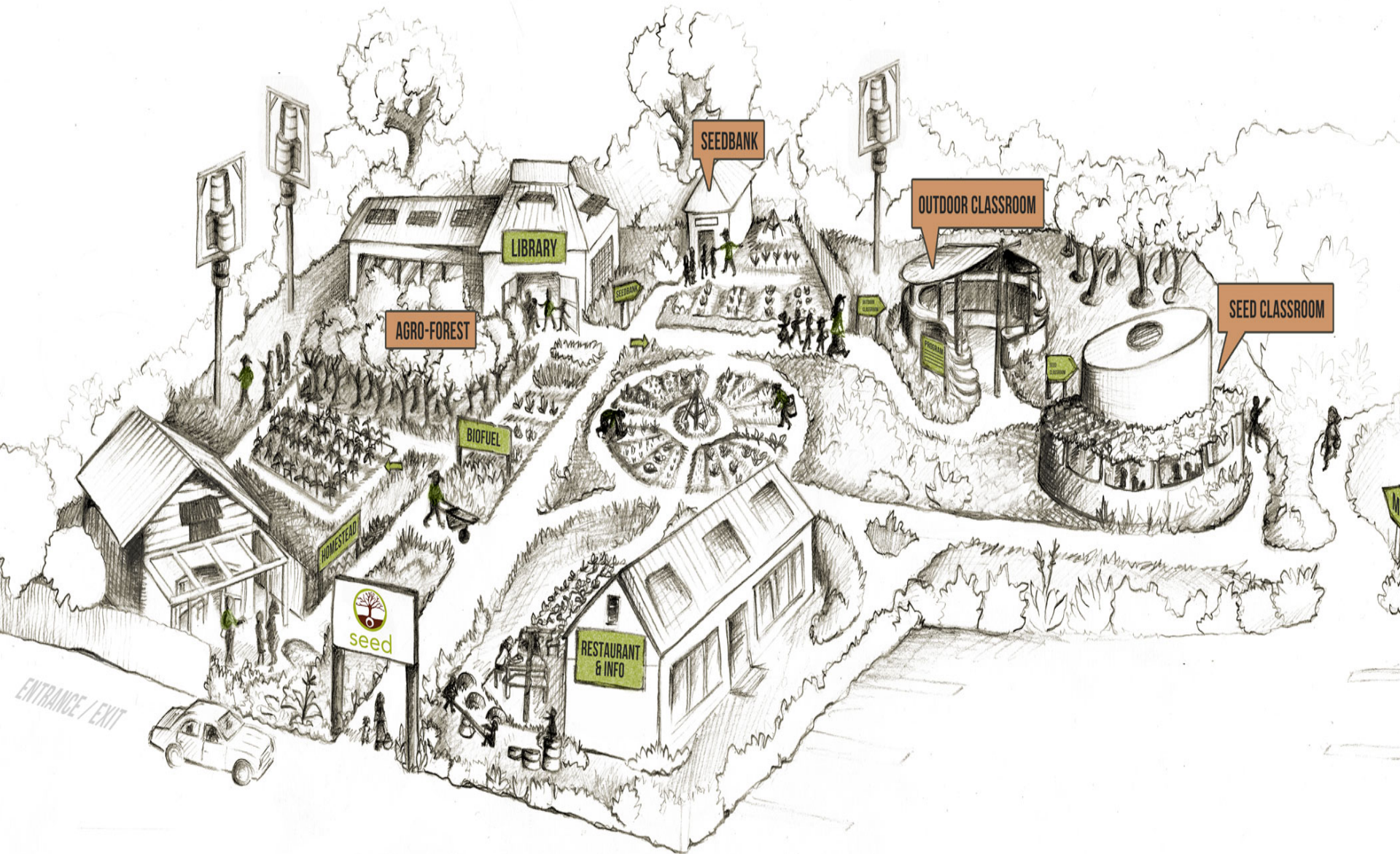
The Rescope Programme

Reconnecting with Nature & Culture

www.SeedingSchools.org

/// SEED, Cape Town, Južna Afrika ///

/// Učenička zadruga Dalya ///

STVARAMO SVOJU BUDUĆNOST

Biti poduzetnik ne znači samo imati svoje poduzeće. Riječ je o osobi koja je spremna raditi na ostvarenju svojih ideja, želja i ciljeva. Poduzetništvo se odnosi na posao, obitelj i širu društvenu zajednicu. Poduzetnici su ljudi spremni preuzeti inicijativu u rješavanju svojih potreba i problema ili potreba i problema drugih ljudi.

Poduzetništvo predstavlja proces u kojem prilike i ideje pretvaramo u vrijednosti, bilo ekonomske ili društvene. Primjerice, poduzetništvo može biti usmjereno na stjecanje dobiti (zarade) kao i na pokretanje značajnih promjena u društvu (društveno poduzetništvo).

Dio svojega znanja, rada ili dobiti mnogi poduzetnici odgovorno ulažu u društveno korisne aktivnosti (društveno odgovorno poslovanje).

Poduzetništvo podrazumijeva ideju, kreativnost (smišljanje čega novog), radoznalost, inicijativu, hrabrost, odgovornost, snagu da učimo iz pogrešaka i neuspjeha, upornost, ali i mogućnost da sami utječemo na svoju budućnost.

Kako ne bismo buduće naraštaje ugrozili svojim inovacijama (primjenom novoga ili znatno boljšega rješenja ili ideje), moramo čuvati okoliš i prirodne izvore (vodu, zrak, tlo, biljke, životinje...). Takav se odnos prema okolišu naziva održivim razvojem.

U svijetu je sve prisutnije zeleno poduzetništvo koje podrazumijeva realizaciju ideja, ali i financijsku dobit bez štetnoga utjecaja na okoliš. Primjerice, korištenje obnovljivih izvora energije i recikliranje materijala.

pojmovnik

poduzetništvo

—
kreativnost

—
inovacija

—
društveno (socijalno)
poduzetništvo

—
zeleno poduzetništvo

—
društveno odgovorno
poslovanje

aktivnosti

K+CHiNG
K+CHiNG
K+CHiNG

Naša inovacija

Podijelite se u timove, osnujte poduzeće i pokrenite svoju inovaciju prateći sljedeće korake:

1. Ideja:

- A) istražite i definirajte potrebu ili problem koji želite riješiti
- B) definirajte kome je novi proizvod namijenjen
- C) osmislite proizvod kojim možete zadovoljiti potrebu ili riješiti problem (provjerite postoji li već takav ili vrlo sličan proizvod na tržištu)

2. Planiranje:

- A) početni trošak (materijal, izrada, oglašavanje, prodajni prostor ili dostava)
- B) izvor početnih sredstava (ugovor o povratu sredstava)
- C) cijena proizvoda
- D) način oglašavanja
- E) način prodaje (gdje, kada)

- 3. Izradite promidžbene materijale i osmislite načine promidžbe.
- 4. U timu dogovorite detalje o društveno korisnim aktivnostima svojega poduzeća.

Poznati poduzetnici

- Pronađite i proučite biografije poznatih poduzetnika. Razgovorom pokušajte otkriti neke njihove zajedničke osobine.
- Pozovite u goste ili posjetite poduzetnika i razgovarajte o izazovima pokretanja i vođenja poduzeća.
- Potražite primjere društveno odgovornoga poslovanja poduzeća u svojoj lokalnoj zajednici (stipendije, potpora rada udruga, financiranje projekata...) i proučite ih.

Istražite

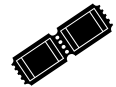
- Istražite zašto gospodarenje otpadom u svijetu predstavlja vrlo unosan posao.

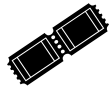
/// DRUŠTVENA EKONOMIJA U HRVATSKOJ ///

ACT Grupa, Čakovec

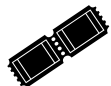

ACT, ACT PrintLab, ACT Konto, Humana, Nova, CEDRA Čakovec

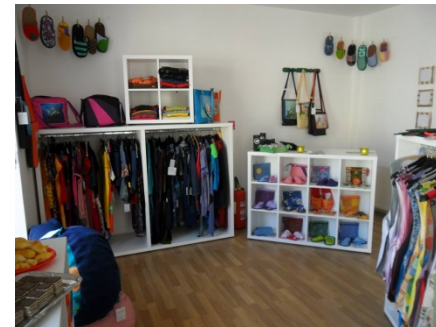
Domaći vrt, njega starijih osoba u kući

45 zaposlenih, preko 6 milijuna kuna prihoda

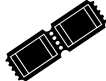

”Društveni poduzetnici su potrebni da poguraju inovacije neophodne da društvo izliječi svoje najveće bolesti”.

/// DRUŠTVENA EKONOMIJA U HRVATSKOJ ///

Zeleni Osijek, Osijek

 Prvo eko-turističko društveno poduzeće Zlatna greda d.o.o.
koje sav prihod vraća organizaciji Zeleni Osijek

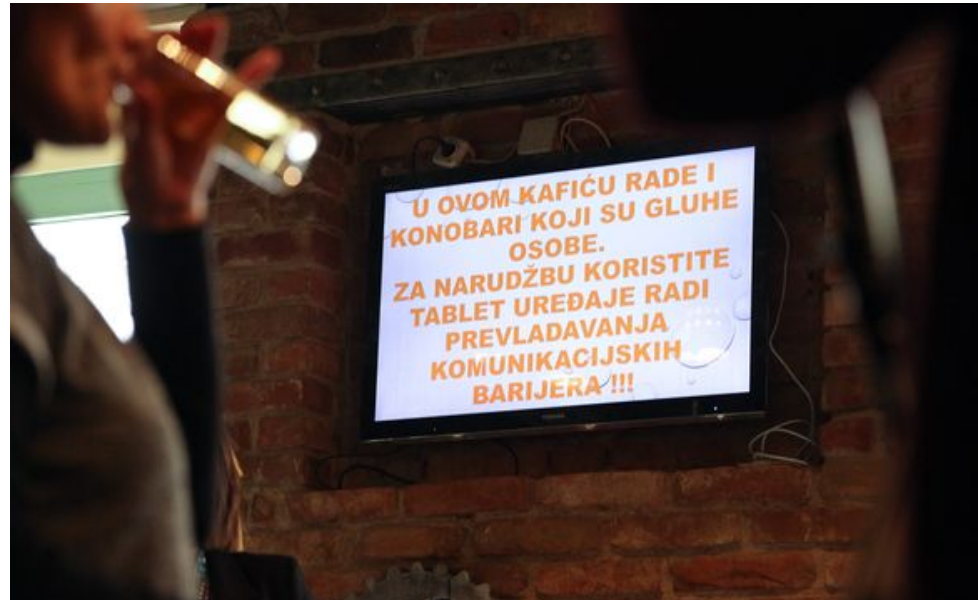

 "Društveni poduzetnici su potrebni da poguraju inovacije neophodne da društvo izliječi svoje najveće bolesti"

/// DRUŠTVENA EKONOMIJA U HRVATSKOJ ///

☁ Silent cafe, Zagreb

/// DRUŠTVENA EKONOMIJA U HRVATSKOJ ///

☁ Zelena Energetska Zadruga i grad Križevci

/// ZAVRŠNA MISAO ///

☁️ *Ako gledajući sve podatke koje imamo ne shvaćamo da idemo u krivom smjeru, znači da smo slijepi. Ali ako ne vidimo sve ono što ljudi širom svijeta rade da krenemo u boljem smjeru, znači da nemamo srca.*

Paul Hawken

HVALA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Švicarsko - hrvatski
program suradnje

Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

